

Nunatsinni illoqarfinni avinngarusimasuniittuni peqqissaaviit minnerni nakorsaqaarniarneq aammalu peqqinnissaqarfimmi sulisunik amigaateqarneq pillugu Naalakkersuisut UPA2023 nallertinnagu nassuiaasioqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigissaassaattut siunnersuut.

(Naleqqap Inatsisartunut ilaasortaaitai)

(Siullermeerneqarnera)

Siullermik siunnersuuteqaqqaartumut, Mette Arqe-Hammeken-imut, Naleraq qujarujusuppunga, maanna Inatsisartunut ilaasortaajunnaarsimasumut pingaarutilerujussuarmik siunnersuuteqarneranut ilungersorluni nunatsinni illoqarfiit anginerusut avataanni nakorsat sulineri sulisussaaleqinerlu ukkataritinniarsarimmagu.

Isumalluarpunga, Inatsisartut tamarmik isumaqatigiillutik, Naleraq ilanngullugu, Peqqinnissaq pillugu ataatsimiititaliarsuaq akuersissutigimmassuk 2019-mi Inatsisartut Ukiaanerani ataatsimiineranni. Ataatsimiititaliarsuaq sulilereernikuuvoq suliamilu qiteqqunnerani nalunaarusioqqammerluni. Suliati nassuiarneqarneranni allaqqavoq, misissuinerit siunnersuuteqartup iserfigisaatut pingaartillugit ukkatarineqassasut, tassalu sulisussarsiorneq sulisullu tigummiinnarnissaannut suliniarneq. Taamaattumik isumaqanngilagut nassuiaasioqqinnissamut tungavissaqartoq, suliaq Peqqinnissaq pillugu ataatsimiititaliarsuup suliaanut ilanngunneqareernikummat.

Sulisussarsiornermut ajornartorsiutit nunarsuaq tamakkerlugu maannamut ukiuni arlaqalersuni ilisimareerpagut. Qallunaat nunaanniillu sulisussarsiornikkut ajornartorsioreersumiit sulisussarsiortuarutta ersarippoq, nunarsuarmut tamarmut saattariaqartugut. Taamaattumik ugguaatigaara, Naleqqap Peqqissutsimut Naalakkersuisuutitaata nunanit allanit nakorsanik- peqqissaasunillu suleqateqarnissamik isumaqatigiissut aallartereersoq unitsimmagu, uagut Demokraatiniit Naalakkersuisooqataanitsinni aallartitarpugut. Isumaqarpugut tamanna silatusaarnerunngitsoq, aammalu Naleqqap tungaanit nunanut sanilitsinnut Islandimut aamma sulisussaaleqiffiusumut misilittakkatigut avitseqatigiinnissamut pituttuimmat. Nunarsuup sinneranut isiginiarnerusariaqarpugut nammineerlutalu iliuseqarnerusariaqarluta nalunaarusiortaqaattaaginnarata misissueqattaaginnaratalu pissutsit patsisaanik unammillernartuunersut ilisimareerutsigu.

Apererusuumperpunga, sooq partiip taannarpiaq aaliangigassatut siunnersuut siorna naalakkersuisoqatigiinnermi isumaqatiginninniarnernut ilanngussimanginneraa, unammillernartorpassuit ilisimaneqareersut taaakku pissutigalugit Peqqinnissaq pillugu ataatsimiititaliarsuup pilersinnissaannut tunngavilersueqataammata. Partiimmi arlaleriarlugit nilliaatigisimavaat pisariaqartitsisoqartoq, peqqinnissaqarfiup 50 millioner koruuninik aningaasaliiffigeqqinnissaa toqqaannartumik sutigut tamatigut nukinnik amigaateqartoqarmat. Taamaattumik eqqumiigilaarpara, naalakkersuisoqatigiinnermi tamanna suliarineqarsimangimmat. Aammattaaq namminersortunngorsaanissamik neriorsuutit, qineqqusaarnermi saqqummiunneqartut, piviusunngortinniarneqarsimangillat.

Tamatta isumaqatigiissutigisinnaagunarpaput, misissuinerit nalunaarusiornerillu qatsulluinnaratsigit, unamminartut uaniimmata Peqqinnissaqarfimmut tunngasunut aningaasaliinerup unammillernartunut annikipallaartarsimavoq, inuunerup sinnerani nappaateqartussanut, innuttaasut inooriaatsimit aallaaveqartumik nappaatilinnut, assigiinngissitaartunik nappaatillit, utoqqaat amerliartortunut, meeqqallu inuusuttullu naammaginangitsumik ikiorneqartunut amerliartuinnartunut sanilliullugu. Pingaarnersiuiinissamat isumaqatigiinniarnert piffissamik atuiffiusussaapput suliniutillu suussanersut, taamaattumillu maannangaaq isumaqatigiissutigeriiginnarsinnaavarput siunnersuutip imarisaanut inernerusussaq nutaanik misissuinikkut imaluunnit nalunaarusiornikkut anguneqarsinnaanngitsoq.

Siunnersuuteqartup Ittoqqortoormiut Tasiilarlu pingaartillugit erseqqissarpai, misissuiffigisariaqartutut. Assersuutitut taaneqarsinnaavoq nunaqarfik Saattut 200 sinnerlugit inulik peqqinnissamat ikiortimik ilinniarsimangitsumik ataasiinnarmik sulisoqartoq. Saattut innuttaqarpoq arlaqartunik anigorsinnaangisaminnik nappaateqartunik, taassumalu kinguneraa uani aamma amerlasuut qanittumik akulikitsumillu peqqinnissaqarfimmi ilinniarsimasunik atassuteqartarnissaminnik pisariaqartitsinerat. Nunaqarfinni peqqissutsimut sullinneqarnissamik nakorsamik pisariaqartitsinerat imatut ingerlanneqartarpoq, ilinniarsimangitsoq siullermik Uummannami Peqqissaavimmut saaffigineqqaartarluni, tassanilu aamma naatsorsuutigineqarsinnaanani aaliangersimasumik nakorsamik sulisoqarnersoq. Taamaattumik Uummannami peqqissaaviup pisariaqartitsinermi Ilulissani immikkoortortaqarfimmi peqqissaavimmut saaffiginninnissaa aatsaallu tassani nakorsiarnissaq pisinnaasarluni. Nakorsiarnissamullu aqqu takisooq taanna unamminartuuvoq innuttaasut misissortinnissaminnut periarfissalutsitsilluni, saaffiginninniarnermummi aqqutip takisuup kingunerisinnaammagu saaffiginnissutit puigorneqarneqarsinnaanerat.

Ittoqqortoormiut aalajangersimasumik nakorsaqlutillu peqqissaasoqarput, naak innuttaasut amerlasuut isumaqaraluartut nunaqarfiit annertussusaat kommunitisinni avannarlerpaami amerlagisassaangikkaluartut. Ittoqqortoormiuni toqqaannartumik nakorsamik sullinneqarsinnaaneq periarfissaanera oqaatigineqartarpoq, Saattuniit Uummannamiillu imaluunniit Ilulissanut ungasissuseq annertunerugaluartoq. Uani ersarissumik isumaqarpunga, teknologi ersarissartariaqartoq innuttaasut peqqissutsimut sullinneqarnerannut periarfissatut pitsaasutut. Tamannalu Inatsisartut ataatsimiinitsinni kingusinnerusukku eqqartortussaavarput, tassa innuttaasut peqqissutsikkut digitaliusumik sullinneqarsinnaanerisa siunnersuut siunertarissammagu eqaannerusumik pisariinnerusumillu kiffartuuneqarsinnaaneq aqqutissiuukkusullugu.

Siunnersuummut imarisaanullu uteqperiarutta, iluatsillugu oqallisigiinnartigu, sooq suli paaqqutarinninnermi- peqqissutsimullu suliaqartussat, nammineq innuttaqut amerlanerusut ilinniartinniarnert iluatsissimanginneripput. Aammalu sooq kalaallit nakorsat kigutillu nakorsaat tamaasa, Danmarkimi nunanilu allani ilinniarnertik naammassigaangassuk, nunatsinni sulilersissinnaannginnerigut. Sooq sundhedsassistentit misilittagallit qaffassarsinnaannginnerusut uagut nammineq nunatsinni peqqissaasutut ilinniaqqillutik, uffa nunatsinni peqqissaasutut ilinniarneq ingerlanneqarsinnaasoq. Isumaqarpunga tamassuma ilinniartitaanikkut ima annertusartigisinnaagaa, sulisut sulisoriinarnissaannik pitsanngortillugu sulisunut innuttaasunullu iluaqutaasumik, aqqu taanna atorlugu pitsaassuseq atajuartitsinerlu qulakkeerneqarsinnaammat.

Taamatut oqaaseqarlunga siunnersuutip itigartinneqarnissaa innersuussutigaarput, ataatsimiititaliarsuup suliaa ingerlareermat siunertat uumap siunnersuutaant ilaallutik, taamaalilluni siunnersuup imarisaai qulaajarneqaleruttormata.